

Oldtiden og den tidlige Middelalder, hvad der er naturligt hos saa krigeriske Folk som Nordboerne, at „dygtige“ Mænd og Kvinder, der have „bløde Hænder“ og „et godt Sind“, give sig af med Plejen af de Syge og navnlig af de Saarede, og der findes en hel Del Beretninger om, at de vare heldige i at behandle selv meget betydelige Saar. Blandt de Personer, der omtales i Sagaerne som dygtige Saarlæger og Plejersker, vil jeg fremhæve *Haldora*; „hun var en fager Kvinde og ogsaa god af Sind; hun holdtes for det bedste Gifte baade for hendes Frænders Skyld og mest paa Grund af hendes Forstand og Dygtighed“. Hun levede paa Island, i Tiden kort før Kristendommen kom dertil, og hun blev gift med *Vigaglum*. Der berettes om en Kamp, hvor hendes Mand og Sønner strede for Liv og Velfærd; midt under Kampen samlede *Haldora* nogle Kvinder og sagde til dem: „Lader os gaa at forbinde de Saarede, om hvem der er Livshaab, af hvad Parti de saa ere!“ Hun selv finder Fjendernes Fører meget haardt saaret, hun forbinder hans Saar og bliver siddende hos ham, til Kampen er endt, og han kommer sig langt om længe.

I den katholske Tid overtog Klostrene her som overalt Omsorgen for de Syge, og ved Reformationen skænkedes mange Klostre til Hospitaler, det er Lemmestiftelser. Ved disse Lemmestiftelser oprettedes der efterhaanden Sygestuer, og i 1763 ansattes særlige Kirurger ved Københavns Fattigvæsens Anstalter: Vartov, Brøndstrædes Hospital o. s. v.; men det første egentlige blivende Sygehus var, som omtalt, det *kgl. Frederiks Hospital*, der aabnedes 1757. Grundstenen til *Almindeligt Hospital*, en Lemmestiftelse med en større Sygeafdeling, lagdes i 1766, og det stod færdigt i 1768. „*Det frie Jordemoderhus*“ aabnedes 1750 i Gothersgade og flyttedes i 1759 til den Amalienborg nærmest liggende Pavillon af Frederiks Hospital, hvorfra det i 1787 flyttedes til Fødselsstiftelsens nuværende Bygning, der var skænket dertil af Enkedronning *Juliane Marie*.

Først 100 Aar senere end Frederiks Hospital byggedes Kommunehospitalet (aabnet 1863); men siden den Tid har Københavns Kommune bygget det ene store, udmærkede Hospital efter det andet, tildels for specielle Sygdomme, (Blegdamshospitalet, Øresundshospitalet, Vestre Hospital, St. Johannes Stiftelse, St. Stephans Stiftelse). Desuden er der bygget nogle Hospitaler ved private Bidrag, (Diakonissestiftelsen,